DOMSTOLENS KENDELSE (Femte Afdeling)
5. december 1996 *

I sag C-175/96 P,

Orlando Lopes, tjenestemand ved De Europæiske Fællesskabers Domstol, med bopæl 10, rue Léon Thyes, Luxembourg,

appellant,

angående appel af dom afsagt den 29. februar 1996 af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans i sag T-280/94, Lopes mod Domstolen (Sml. Pers. II, s. 239), for så vidt som Domstolen herved blev frifundet for appellantens påstande om annullation af afgørelsen, meddelt sagsøgeren den 11. februar 1994, om at afslå hans ansøgning til de stillinger, der var opslået ledige ved stillingsopslag nr. CJ 68/92, og af afgørelsen af 17. december 1993, hvorved han blev nægtet tilladelse til at arbejde på flekstid, samt om, at Domstolen kendtes pligtig at erstatte den økonomiske og ikke-økonomiske skade, som han hævder at have lidt som følge af hans overordnedes handlemåde og de anfægtede afgørelser,

den anden part i appelsagen er:

De Europæiske Fællesskabers Domstol,

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af dommer L. Sevón, som fungerende formand for Femte Afdeling, og dommerne C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet (refererende dommer) og M. Wathelet,

* Processprog: fransk.

generaladvokat: A. La Pergola
justitssekretær: R. Grass,

efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

1 Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 6. maj 1996 og indført i Domstolens register den 21. maj 1996 har Orlando Lopes i medfør af artikel 49 i EF-statutten for Domstolen og de tilsvarende bestemmelser i EKSF- og Euratom-statutten for Domstolen iværksat appel til prøvelse af Rettens dom af 29. februar 1996 i sag T-280/94, Lopes mod Domstolen (Sml. Pers. II, s. 239), for så vidt som Domstolen herved blev frifundet for appellantens påstande om annullation af afgørelsen, meddelt sagsøgeren den 11. februar 1994, om at afslå hans ansøgning til de stillinger, der var opslået ledige ved stillingsopslag nr. CJ 68/92, og af afgørelsen af 17. december 1993, hvorved han blev nægtet tilladelse til at arbejde på flekstid, samt om, at Domstolen kendtes pligtig at erstatte den økonomiske og ikke-økonomiske skade, som han hævder at have lidt som følge af hans overordnedes handlemåde og de anfægtede afgørelser.

2 Lopes' appelskrift var kun underskrevet af ham selv. Det var ledsaget af en erklæring fra de portugisiske advokatmyndigheder, hvoraf det fremgår, at selv om hans tilladelse til at virke som advokat var stillet i bero med virkning fra den 19. oktober 1983, blev han ved afgørelse af 23. februar 1996 bemyndiget til at gå i rette for sig selv.

3 Ved skrivelse af 1. juli 1996 anmodede Domstolens Justitskontor Orlando Lopes om at indlevere en stævning, der var i overensstemmelse med artikel 17 i

EF-statutten for Domstolen (herefter »statutten«) og med artikel 37 i Domstolens procesreglement, idet den skulle underskrives »af en uafhængig advokat, som har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen« om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (herefter »EØS«).

4 Ved processkrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 11. juli 1996 og indført i Domstolens register den 15. juli 1996 anmodede Lopes Domstolen om at fastslå, at hans appel var iværksat i overensstemmelse med ovennævnte bestemmelse, og at det således var ufornødent at gøre den forskriftsmæssig. Han anførte, at det efter statuttens artikel 17 og procesreglementets artikel 37 og 38 kun kræves, at stævningen underskrives af en advokat, der har beskikkelse i en af Fællesskabets eller EØS's medlemsstater, og at dette attesteres ved en erklæring, der indleveres til Justitskontoret. Efter hans opfattelse indebærer hverken ordlyden af eller ånden bag de nævnte bestemmelser, at advokaten skal være en anden end den part, hvis interesser han varetager. Lopes tilføjede, at en sådan forpligtelse er i strid med retten til kontradiktion, således som den bl. a. fremgår af artikel 6, stk. 3, litra c), i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, med princippet »nemo plus juris in alium transferre potest quam ipse habet« (ingen kan overdrage mere omfattende rettigheder til andre, end han selv har) og med lighedsprincippet.

5 I statuttens artikel 17, stk. 3 og 4, bestemmes det

»Andre parter [end medlemsstaterne, Fællesskabets institutioner og de stater, som er parter i aftalen om EØS] skal repræsenteres af en advokat.

Kun en advokat, som har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, kan repræsentere eller bistå en part for Domstolen.«

6 I statuttens artikel 19, stk. 1, hedder det

»Sag anlægges ved Domstolen ved indlevering af stævning til justitssekretæren. Stævningen skal angive sagsøgerens navn og bopæl, underskriverens stilling ...«

7 Endelig har artikel 37, stk. 1, første afsnit, i Domstolens procesreglement følgende ordlyd

»Det originale eksemplar af ethvert processkrift skal underskrives af partens befuldmægtigede eller advokat.«

8 Domstolen har allerede udtalt, at det utvetydigt fremgår af statuttens artikel 17, stk. 3 (tidligere stk. 2), og artikel 19, stk. 1, samt af procesreglementets artikel 37, stk. 1, første afsnit, at en sagsøger skal lade sig repræsentere af en person, der er bemyndiget hertil, og at en sag kun er lovligt anlagt, såfremt det sker ved en stævning, som denne person har underskrevet. Da hverken statutten eller procesreglementet indeholder fravigelser eller undtagelser fra denne forpligtelse, er det med henblik på et sagsanlæg derfor ikke tilstrækkeligt, at der indleveres en stævning, som sagsøgeren selv har underskrevet (jf. Domstolens kendelse af 15.3.1984, sag 131/83, Vaupel mod Domstolen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 8).

9 Det fremgår således af Domstolens faste praksis, at en sag, hvori stævningen kun er underskrevet af sagsøgeren, må afvises, og at sagen skal slettes af Domstolens regi-

ster (jf. Domstolens kendelse af 26.2.1981, sag 10/81, Farrall mod Kommissionen, Sml. s. 717, og af 17.11.1983, sag 73/83, Stavridis mod Parlamentet, Sml. s. 3803).

10 Dette gælder også, selv om sagsøgeren er en advokat, som har beskikkelse til at føre sager ved en national retsinstans.

11 Det fremgår således af ordlyden af statuttens artikel 17, stk. 3, og navnlig af, at der i bestemmelsen anvendes udtrykket »repræsenteres«, at uanset hvem han er, er en »part« i nævnte bestemmelses forstand ikke bemyndiget til selv at føre sin sag for Domstolen, men skal lade en anden person møde for sig, og denne person skal have beskikkelse i en medlemsstat eller i en stat, som er part i EØS-aftalen. Andre bestemmelser i statutten og i procesreglementet (statuttens artikel 19, stk. 1, og artikel 29, samt procesreglementets artikel 37, stk. 1, artikel 38, stk. 3, og artikel 58) er bekræftende eksempler på, at en part og hans rettergangsfuldmægtig ikke kan være én og samme person. Som Domstolen har fastslået i ovennævnte kendelse i sagen Vaupel mod Domstolen, præmis 8, indeholder hverken statutten eller Domstolens procesreglement fravigelser eller undtagelser fra denne regel.

12 De argumenter, Lopes har fremført, kan ikke ændre denne fortolkning. For det første medfører den forpligtelse, der pålægges en »part«, også når parten er advokat, til at rette henvendelse til en tredjemand for at lade sig repræsentere for Domstolen, ikke, at den pågældende »part« fratages mulighederne for at varetage sine interesser, og den er derfor ikke en tilsidesættelse af retten til kontradiktion. Lopes kan i den forbindelse ikke med føje påberåbe sig bestemmelsen i artikel 6, stk. 3, litra c), i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der vedrører tiltaltes rettigheder i straffesager, idet den foreliggende sag ikke vedrører en »anklage for en forbrydelse« i konventionens forstand. Endvidere tillægger den omtvistede forpligtelse ikke en parts rettergangsfuldmægtig flere rettigheder end den part, han repræsenterer, har, selv om parten er advokat. Endelig er sådan forpligtelse, som med hensyn til betingelserne for at udøve retten til kontradiktion for Domstolen stiller parterne lige, uanset deres erhverv, ikke i strid med lighedsprincippet.

13 Den af Orlando Lopes iværksatte appel vil herefter være at afvise, og sagen slettes af Domstolens register.

Af disse grunde

bestemmer

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

1) Orlando Lopes' appel afvises.

2) Sagen slettes af Domstolens register.

Således bestemt i Luxembourg den 5. december 1996.

R. Grass — L. Sevón

Justitssekretær — Fungerende formand for Femte Afdeling